Mantığa Giriş - 2

1. Bütün çocuklar tatlıdır.
Bilge çocuktur.
Öyleyse Bilge de tatlıdır.

Bu akıl yürütmenin geçerli olması için “tatlı” teriminin ilk öncüldeki anlamıyla sonuç önermesindeki anlamının aynı olması zorunludur.

Bu durum akıl yürütme sürecinde aşağıdakilerden hangisinin önemini göstermektedir?

A) Olgusal tutarlılığın
B) Özdeşlik ilkesinin
C) Deney ve gözlemin
D) Bilimsel temellendirmenin
E) Üçüncü halin imkânsızlığının

2. “Yağmur yağarsa (A) yerler ıslanır.(B)” **yeter-sebep ilkesine uygun olarak verilen önerme aşağıdaki durumların hangisinde yanlış değer alır?**

A) A olduğunda B de oluyorsa
B) A olmadığında da B olabiliyorsa
C) A olmadığında B olmuyorsa
D) A olduğunda B olmuyorsa
E) A olmuyor veya B oluyorsa

3. Aşağıdakilerden hangisi üçüncü halin imkânsızlığı ilkesini örneklendirir?

A) Havanın karanlık olması Güneş’in batmasına bağlıdır.
B) Hava aynı anda hem aydınlık hem karanlık olamaz.
C) Hava ya aydınlıktır ya da karanlıktır.
D) Hava ne karanlıktır ne de aydınlıktır.
E) Hava aydınlık değildir.

4. Bir akıl yürütmede önermeler arasında çelişkinin bulunmaması mantıkta aşağıdakilerden hangisi ile ifade edilir?

A) Yeter-sebep
B) Geçerlilik
C) Tutarlılık
D) Özdeşlik
E) Eşitlik

5. Özellikle doğa bilimleri ve sosyal bilimlerde eldeki verilerden hareketle sınırlı sayıda gözlem yapılarak genellemelere ulaşılmaktadır. Bu genellemeler belirli bir akıl yürütme biçimine dayanmaktadır.

Mantıkta bu akıl yürütme biçimine verilen ad aşağıdakilerden hangisidir?

A) Özdeşlik
B) Tümdengelim
C) Analoji
D) Çelişmezlik
E) Tümevarım

6. Aşağıdakilerin hangisinde tümdengelimsel bir akıl yürütme söz konusudur?

A) Pazartesi ve Çarşamba günleri yirmi dört saattir. Demek ki haftanın tüm günleri yirmi dört saattir.
B) Bu takımın bazı oyuncuları yeteneklidir; çünkü kalecisi ve hücum oyuncusu yetenekli.
C) Bilge zeki ve disiplinlidir. Ege de zeki olduğuna göre o da disiplinlidir.
D) Bu lokantada yiyeceğimiz yemek güzeldir; çünkü bugüne kadar yediğim tüm yemekleri güzeldi.
E) En yakın arkadaşlarım bile bana yalan söylediler. Herkes yalan söylüyor.

MEB 2018 - 2019 • Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Mantığa Giriş - 2

7. Bütün insanlar omurgalıdır.
Ahmet insandır.
O hâlde Ahmet omurgalıdır.

Bu akıl yürütmeyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

A) Bir tane öncül bulunmaktadır.
B) Önermelerden oluşmaktadır.
C) Tümdengelimsel bir akıl yürütmedir.
D) Bir sonuca ulaşılmaktadır.
E) Geçerli bir yapıdadır.

8. İnsanlar alışveriş yaparken, işe giderken, tatile çıkarken ya da nerede nasıl hareket edeceklerini, ne kadar alışveriş yapacaklarını, günlerini nasıl planlayacaklarını düşünürken hep mantığa başvururlar.

Bu açıklama aşağıdaki konulardan hangisiyle ilgilidir?

A) Mantığın gündelik yaşamdaki yeriyle
B) Mantığın bilim yapmadaki anahtar rolüyle
C) Teknolojinin mantıkla olan ilişkisiyle
D) Hayatın mantığa olan etkisiyle
E) Akıl yürütme ilkeleriyle

9. **Aşağıdakilerden hangisinde mantığın pratik yaşamdaki rolü en azdır?**

A) İki insan arasındaki akılcı bir tartışmada
B) Bir öğrencinin ders çalışma planı hazırlamasında
C) Bir öğretmenin ders anlatırken izlediği öğretim yönteminde
D) Bir görevlinin, üstünün emirlerini sorgulamadan yerine getirmesinde
E) Yolunu kaybeden birinin doğru yolu bulmak için akıl yürütmesinde

10. Bilgisayar programları, akıllı cep telefonları, fotoğraf makineleri gibi dijital makinelerin tasarımlanmasında mantığın bulgularından yararlanılmaktadır.

Bu durum, mantığın aşağıdaki hangi alanla ilişkisini göstermektedir?

A) Felsefe
B) Matematik
C) Fizik
D) Teknoloji
E) Kimya

11. **Aşağıdakilerden hangisi mantık ve matematiğin ortak özelliklerinden biri değildir?**

A) Zihinsel faaliyetlerdir.
B) İlgilendikleri objeler düşünseldir.
C) Formel (biçimsel) disiplinlerdir.
D) Doğal gerçekliği konu alırlar.
E) Kanıtlamaya dayanırlar.

12. "Bilimsel bilginin nesnesi somut, olgusal olandır. Ancak bilimsel bilgi bu somut nesnesini deneysel koşullar içine yerleştirir. Deneysel koşullar altında incelenen bu tek bir örnek artık aynı deneysel koşullar içinde kendi türünün yani kendisiyle özdeş tüm somutların temsilcisi olur."

Bu parçaya göre bilimsel bilginin evrensel olmasını sağlayan etmen aşağıdakilerden hangisidir?

A) Nesnel olması
B) Akılla kavranıyor olması
C) Akla ve mantığa dayanıyor olması
D) Somut varlıkları inceliyor olması
E) Deneysel koşullar altında ortaya konuyor olması

